

Uvod

Opazajna dimenzija komunikacije

Jedna od funkcija umetničkog dela, bilo kakva da je njegova forma ili žanr, pod bilo kakvim okolnostima da je stvoreno, jeste svedočenje o čovekovom svetu imaginacije. Subjektivno iskustvo tako se konkretizuje u predmetu koji se obraća čulima: vidu, sluhu, dodiru. Taj cilj čulnog opažanja (*aisthesis* na grčkom) daje predmetu njegovu estetsku dimenziju. Materijalna podloga predmeta predstavlja dva aspekta: ona je mesto izražavanja za onoga koji je oblikuje i okvir čulne recepcije za onoga koji je opaža.

Platno jedne slike, scena u pozorištu, filmska traka u filmu ili žleb gramofonske ploče, pokret plesača ili glas pevača zapisuju tragove ekspresivne intencije umetnika. Takva slika, pozorišna scena, magnetna traka ili telo plesača predstavljaju dispozitiv koji gledaoca stavlja u odnos sa određenim oblikom izražavanja. Između umetničke imaginacije i materije (platna, tela, organske materije), između umetnika i društvenog miljea koji posmatra radanje forme, između miljea i onog koji doživljava uzbuđenje ili radost u tom dodiru, uspostavljaju se određeni odnosi. Umetnički predmet, iako nije stvoren sa izričitom voljom da nešto saopšti ili prenese – neku misao, stanje duha ili emociju – iz same činjenice svoje estetske prirode ne predstavlja zbog toga manje predmet koji počiva na procesu komunikacije.